

Bruxelles, 31.3.2015
COM(2015) 145 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**Raport privind aplicarea Regulamentului (UE) nr. 211/2011 privind inițiativa
cetățenească**

1. INTRODUCERE

Inițiativa cetățenească europeană (ICE) este una dintre principalele inovații introduse de Tratatul de la Lisabona¹ și vizează să implice mai strâns cetățenii în definirea agendei de lucru a UE. Unul dintre principalele avantaje oferite de acest instrument constă în stabilirea de legături între persoanele cu convingeri comune din întreaga Europă, facilitând dezbaterile paneuropene cu privire la aspecte care sunt, în mod evident, apropiate de preocupările cetățenilor. Se estimează că 6 milioane de declarații de susținere au fost deja colectate de către organizatorii inițiativelor cetățenești pentru diverse cauze, iar 10 % dintre inițiativele înregistrate au reușit să atingă pragul de 1 milion de semnături.

ICE le permite cetățenilor să intre în contact direct cu instituțiile UE pentru a discuta despre aspecte importante la nivel european. Acest instrument are rolul de a consolida și mai mult legitimitatea democratică a Uniunii. Comisia acordă o importanță deosebită ICE și este ferm hotărâtă să facă din acest instrument unul funcțional, care să își poată realiza pe deplin potențialul.

Normele și procedurile care reglementează inițiativa cetățenească sunt prevăzute într-un regulament² care a fost adoptat de Parlamentul European și de Consiliu în februarie 2011 și a intrat în vigoare la 1 aprilie 2012. Toate statele membre au pus în aplicare regulamentul respectiv³. Conform articolului 22 din regulament, până la 1 aprilie 2015 și, ulterior, la fiecare trei ani, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport privind aplicarea regulamentului.

Analiza Comisiei, detaliată în prezentul raport, se bazează pe feedbackul permanent primit de la părțile interesate, inclusiv de la organizatorii de inițiative cetățenești⁴, direct sau prin intermediul anchetei desfășurate de Ombudsmanul European din propria inițiativă, pe studiul realizat de Parlamentul European și pe informațiile obținute din diverse publicații, conferințe etc. Această analiză ia în considerare, de asemenea, informațiile și opiniile colectate de la statele membre⁵ prin intermediul grupului de experți al Comisiei privind inițiativa cetățenească⁶.

¹ Articolul 11 alineatul (4) din Tratatul privind Uniunea Europeană și articolul 24 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, care se referă la cetățenia Uniunii.

² Regulamentul (UE) nr. 211/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 privind inițiativa cetățenească (JO L 65/1, 11.3.2011).

³ Dispozițiile adoptate de unele state membre au generat probleme de conformitate care, cu excepția a două state membre, au fost soluționate.

⁴ Cifrele referitoare la colectarea declarațiilor de susținere se bazează numai pe cele trei inițiative prezentate, acestea fiind singurele cifre oficiale aflate la dispoziția Comisiei și a statelor membre.

⁵ Având în vedere diferențele dintre practicile statelor membre, informațiile disponibile prezintă grade de detaliu variabile. În special, ICE nu se aplică Croației decât de la aderarea acesteia la UE (iulie 2013).

⁶ A se vedea <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/legislative-framework?lg=ro> pentru mai multe informații.

2. SITUAȚIA ACTUALĂ

Procesul ICE presupune mai multe etape. Pentru a lansa o inițiativă cetățenească, organizatorii trebuie să constituie un „comitet al cetățenilor”. Înainte ca organizatorii să poată începe să colecteze declarațiile de susținere de la semnatori, propunerea de inițiativă trebuie să fie înregistrată de către Comisie. După ce înregistrarea este confirmată, organizatorii au la dispoziție un an pentru a obține sprijinul necesar pentru atingerea pragurilor impuse.

Începând din aprilie 2012, Comisia a primit 51 de cereri de înregistrare a unor propuneri de inițiative cetățenești. 31 dintre acestea au fost înregistrate (16 înregistrări în 2012, nouă în 2013, cinci în 2014 și una în 2015). Trei inițiative sunt în prezent în faza de colectare a declarațiilor de susținere⁷.

18 inițiative au ajuns la sfârșitul perioadei de colectare (10 alte inițiative⁸ au fost retrase înainte de sfârșitul perioadei de colectare). Trei dintre aceste 18 inițiative au strâns numărul necesar de declarații de susținere și au fost prezentate Comisiei. Două dintre acestea au primit deja un răspuns oficial din partea Comisiei: „Apa și salubritatea reprezintă un drept al omului! Apa este un bun public și nu o marfă!” („Right2Water”) și „Unul dintre noi”. Cea de a treia inițiativă („Stop vivisection”) este în curs de a fi examinată de către Comisie și va primi un răspuns până la 3 iunie 2015 (a se vedea, de asemenea, secțiunea 3.e).

20 de propuneri de inițiative nu au îndeplinit criteriile de înregistrare și, prin urmare, nu au putut fi înregistrate de către Comisie.

Înregistrate						Neînregistrate
Colectare în curs	Retrase de organizatori	Colectare încheiată ⁹	Inițiative închise care nu au primit sprijinul necesar ¹⁰	Prezentate Comisiei - în așteptarea unui răspuns din partea Comisiei	Au primit un răspuns din partea Comisiei	Înregistrare refuzată
3	10	3	12	1	2	20
31						

⁷ <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/ongoing?lg=ro>

⁸ Patru dintre acestea au fost retrase, pentru a fi apoi înregistrate din nou.

⁹ Comisia nu dispune de informații oficiale referitoare la măsura în care organizatorii au reușit sau nu să colecteze numărul necesar de declarații de susținere.

¹⁰ Comisia nu dispune de informații oficiale privind numărul exact de declarații de susținere colectate pentru aceste inițiative.

Șase comitete ale cetățenilor au decis să formuleze acțiuni în fața Tribunalului împotriva deciziilor Comisiei prin care se refuză înregistrarea propunerilor de inițiative¹¹. Comitetul de organizare a inițiativei „Unul dintre noi” a contestat comunicarea Comisiei¹². Toate aceste cauze sunt pendinte.

Ombudsmanul European a primit două plângeri din partea organizatorilor unor inițiative. Ombudsmanul a închis deja una dintre aceste plângeri¹³, concluzionând că nu a existat nicio practică administrativă defectuoasă din partea Comisiei. Cel de al doilea caz este încă în curs de examinare de către Ombudsman¹⁴.

3. PUNEREA ÎN APLICARE A PROCEDURII ICE

În cele ce urmează sunt prezentate informații referitoare la procedura ICE în etapele succesive ale ciclului de viață al unei inițiative.

a. Comitetul cetățenilor

O ICE trebuie să fie organizată de un comitet al cetățenilor compus din cel puțin șapte cetățeni ai UE care își au reședința în șapte state membre diferite și care au împlinit vârsta care le conferă drept de vot în alegerile pentru Parlamentul European. Numai cei șapte membri de care este nevoie pentru a se respecta această condiție sunt înregistrați în registrul Comisiei.

¹¹ Cauzele T-754/14, T-361/14, T-44/14, T-529/13, T-450/12, T-646/13.

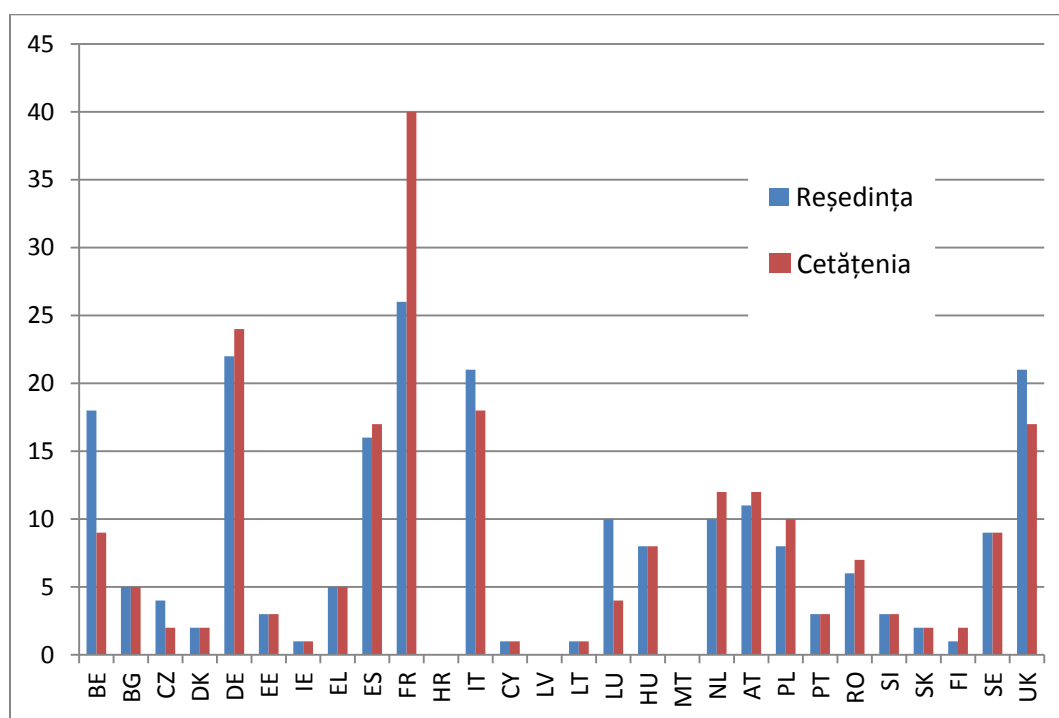
¹² Cauza T-561/14.

¹³ Plângerea 2013/2071.

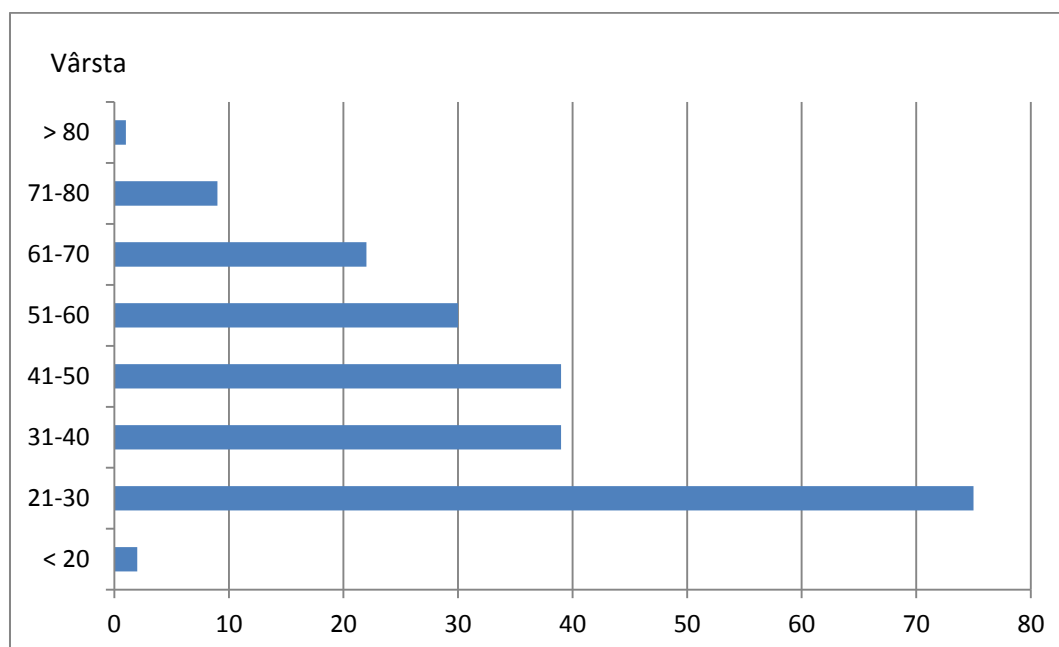
¹⁴ Plângerea 2014/402.

Statistici privind membrii comitetelor cetățenilor

– Reședința și cetățenia membrilor comitetului pentru inițiativele înregistrate:

– Vârsta membrilor comitetului pentru inițiativele înregistrate:

b. Etapa de înregistrare

Pentru a fi înregistrată, propunerea de inițiativă trebuie să respecte condițiile prevăzute la articolul 4 alineatul (2) din regulament, potrivit cărora: comitetul cetățenilor a fost constituit și au fost desemnate persoanele de contact; propunerea de inițiativă nu se află vădit în afara sferei de competență a Comisiei în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic al Uniunii în scopul punerii în aplicare a tratatelor; inițiativa nu este vădit abuzivă, nereserioasă sau vexatorie și nu contravine vădit valorilor Uniunii, prevăzute la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană. 31 de propuneri de inițiative au fost înregistrate, acoperind o gamă largă de subiecte, de la mediu, mobilitate și educație până la cooperarea pentru dezvoltare și aspectele sociale¹⁵.

20 de propuneri de inițiative nu au putut fi înregistrate¹⁶ deoarece se aflau vădit în afara sferei de competență a Comisiei în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic al Uniunii în scopul punerii în aplicare a tratatelor. Toate deciziile prin care s-a refuzat înregistrarea inițiativelor au fost publicate pe site-ul ICE.

c. Etapa de colectare

Pentru a colecta declarațiile de susținere, organizatorii au la dispoziție 12 luni de la data înregistrării propunerii de inițiativă de către Comisie.

Orice cetățean al UE care a îndeplinit vârsta care îi conferă drept de vot în alegerile pentru Parlamentul European are dreptul de a-și exprima sprijinul pentru o inițiativă. Conform regulamentului, semnatarii trebuie să îndeplinească, în acest scop, cerința privind legătura de cetățenie sau de reședință cu un anumit stat membru și să furnizeze date cu caracter personal care să permită statului membru respectiv să verifice declarațiile de susținere. Cerințele respective diferă de la un stat membru la altul¹⁷. Din cauza acestor diferențe, cetățenii anumitor țări din UE se găsesc în imposibilitatea de a susține o inițiativă cetățenească¹⁸. Această situație a generat critici și frustrări în rândul organizatorilor și semnatarilor, mulți dintre aceștia considerând că diferența de tratament și volumul mare de date cu caracter

¹⁵ Lista completă a acestor inițiative este disponibilă în registrul ICE: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome?lg=ro>

¹⁶ <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/non-registered?lg=ro>

¹⁷ În schimb, propunerea inițială de regulament a Comisiei prevedea cerințe uniforme pentru toate statele membre, care ar fi permis oricărui cetățean european care îndeplinește criteriul vârstei să susțină o inițiativă cetățenească. Cu toate acestea, în urma rezultatului negocierilor interinstituționale, în forma sa finală, Regulamentul privind ICE prevede cerințe care diferă de la un stat membru la altul.

¹⁸ În prezent, acestea se referă în principal la cetățenii irlandezi și britanici cu domiciliul în Bulgaria, Republica Cehă, Franța, Austria și Portugalia, precum și în afara UE.

personal cerute de unele state membre, printre care se numără, uneori, numărul personal de identificare, i-ar putea descuraja pe mulți cetățeni să își acorde sprijinul.

Cerințele sunt prevăzute în anexa III la regulament, care poate fi modificată printr-un act delegat al Comisiei la solicitarea statelor membre în cauză. Comisia continuă să depună eforturi pentru a încuraja statele membre să își simplifice cerințele.

Mai multe state membre au dat deja curs solicitărilor de simplificare formulate de Comisie. O modificare a anexei III, care a intrat în vigoare la 8 octombrie 2013, conținea modificări sugerate de Spania, Irlanda, Franța, Luxemburg, Țările de Jos și Slovenia. În special, Țările de Jos le-au permis cetățenilor olandezi care locuiesc în afara țării să își exprime susținerea prin intermediul unui formular olandez, iar Spania le-a oferit cetățenilor UE care nu au cetățenie spaniolă și care au domiciliul în Spania posibilitatea de a-și exprima susținerea prin intermediul unui formular spaniol, reducând astfel numărul cetățenilor care nu au dreptul de a susține o inițiativă. O a doua modificare, care a fost adoptată de Comisie în martie 2015 și este în prezent în curs de examinare de către Parlamentul European și Consiliu¹⁹, simplifică și mai mult cerințele pentru Letonia, Malta și Suedia.

Semnatarii își pot exprima sprijinul pe suport de hârtie sau online, pe baza unor formulare conforme cu modelul care figurează în anexa III la regulament. Există, de asemenea, posibilitatea de a susține o inițiativă prin utilizarea unei „semnături electronice avansate”²⁰. Nu se cunoaște ca această posibilitate să fi fost utilizată vreodată până acum.

Aproximativ 55 % din declarațiile de susținere colectate pentru cele trei inițiative, „Right2Water”, „Unul dintre noi” și „Stop vivisection”, au fost colectate online.

Inițiativa	Declarații de susținere colectate pe suport de hârtie	Declarații de susținere colectate online
<i>Right2Water</i>	Aproximativ 20 %	Aproximativ 80 %
<i>Unul dintre noi</i>	Aproximativ 70 %	Aproximativ 30 %
<i>Stop vivisection</i>	Aproximativ 40 %	Aproximativ 60 %

După înregistrarea propunerii de inițiativă, organizatorii acesteia pot, de asemenea, să furnizeze Comisiei traduceri ale propunerilor lor de inițiative în oricare dintre limbile oficiale

¹⁹ Parlamentul și Consiliul au dreptul de a formula obiecțiuni în termen de două luni de la adoptare.

²⁰ În sensul Regulamentului (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE.

ale UE. Înainte de publicare, Comisia verifică dacă nu există incoerențe evidente și semnificative între textul tradus și versiunea originală a titlului, a obiectului și a obiectivelor propunerii de inițiativă. Publicarea unei traduceri permite organizatorilor să utilizeze această versiune lingvistică pentru descrierea propunerii lor de inițiativă care este inclusă în formularele oficiale ale declarațiilor de susținere.

În total, peste 300 de traduceri au fost publicate în registrul ICE. Propunerile de inițiative au fost traduse, în medie, în 11 limbi. Patru inițiative au furnizat traduceri în toate limbile oficiale ale UE. Aproximativ o treime din traduceri au trebuit să fie revizuite (o dată sau de mai multe ori) de către organizatori înainte de a fi publicate.

Colectarea online

În conformitate cu articolul 6 din regulament, organizatorii trebuie să își dezvolte sistemul de colectare online și să obțină certificarea acestuia de către o autoritate competentă din statul membru²¹ în care vor fi stocate datele colectate înainte de a începe colectarea declarațiilor de susținere online prin intermediul acestui sistem.

Pentru a fi certificate, sistemele trebuie să garanteze, printre altele, faptul că datele semnatarilor sunt colectate și stocate în siguranță, prin respectarea specificațiilor tehnice stabilite în Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1179/2011 al Comisiei.

Organizatorii pot solicita această certificare înainte sau după înregistrarea propunerii lor de inițiativă în registrul Comisiei. Cu toate acestea, data începerii perioadei de colectare este întotdeauna data la care propunerea de inițiativă a fost înregistrată în registrul Comisiei, indiferent dacă sistemul utilizat de organizatori a fost deja certificat sau nu. În majoritatea cazurilor, organizatorii nu solicitau certificarea sistemului lor înainte de a-și înregistra inițiativa în registrul Comisiei. În consecință, deși puteau începe colectarea declarațiilor de susținere pe suport de hârtie, aceștia aveau la dispoziție mai puțin de 12 luni pentru colectarea online a declarațiilor. Certificarea sistemelor înainte de înregistrarea inițiativelor corespunzătoare reprezintă un motiv de îngrijorare pentru autoritățile competente din statele membre, deoarece acestea trebuie să efectueze verificarea fără să aibă certitudinea că inițiativa în cauză va fi înregistrată.

Astfel cum se prevede în Regulamentul privind ICE și în contextul programului ISA (Soluții de interoperabilitate pentru administrațiile publice)²², Comisia a dezvoltat un software de colectare online din surse deschise, care este disponibil gratuit din 22 decembrie 2011. Au fost deja publicate opt versiuni ale software-ului Comisiei, care au dus la îmbunătățirea progresivă a acestuia, prin adăugarea unor noi elemente și prin actualizarea sistemului.

²¹ <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/authorities-online-systems?lg=ro>

²² <http://ec.europa.eu/isa/>

Organizatorii pot utiliza software-ul Comisiei (cu sau fără modificări) sau pot alege un alt software. Pentru a dezvolta un sistem complet, organizatorii trebuie să găsească, de asemenea, servere gazdă (care trebuie să respecte, la rândul lor, specificațiile tehnice) pentru a-și instala software-ul.

La scurt timp după intrarea în vigoare a regulamentului, primii organizatori de inițiative s-au plâns de dificultățile cu care s-au confruntat pentru a găsi furnizori care să ofere servicii de găzduire adecvate și la prețuri accesibile pentru a-și dezvolta sistemele. Având în vedere acest obstacol care i-a împiedicat pe organizatori să înceapă colectarea declarațiilor de susținere online, Comisia s-a oferit, în mod excepțional și depășindu-și obligațiile care îi revin în temeiul regulamentului, să găzduiască sistemele de colectare online ale organizatorilor gratuit, pe serverele sale.

În plus, pentru toate inițiativele înregistrate până la 31 octombrie 2012, în scopul de a compensa întârzierile cauzate de aceste probleme logistice, Comisia a luat decizia politică de a accepta, în mod excepțional, declarațiile de susținere colectate până la 1 noiembrie 2013.

Dintre cele 31 de inițiative înregistrate, 21 au colectat declarații de susținere online. Două dintre acestea („Right2Water” și „30 km/h - making the streets liveable!”) au utilizat servere private și au obținut certificarea sistemelor lor de către autoritatea competentă din Germania²³. Toate celelalte au beneficiat de serviciile de găzduire oferite de Comisie descrise mai sus și au obținut certificarea sistemelor lor de către autoritatea competentă din Luxemburg²⁴.

În plus, toți organizatorii care au colectat declarații online au utilizat software-ul pus la dispoziție de Comisie.

d. Verificarea declarațiilor de susținere

În conformitate cu articolul 15 din regulament, statele membre au desemnat autoritățile competente²⁵ pentru verificarea declarațiilor de susținere²⁶.

Toate autoritățile statelor membre au fost invitate să verifice declarațiile de susținere. 26 de state membre au verificat declarațiile de susținere pentru cele trei inițiative „Right2Water”, „Unul dintre noi” și „Stop vivisection”, iar două state membre au verificat declarațiile de susținere pentru una sau două dintre aceste inițiative.

²³ Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik (BSI).

²⁴ Centre des technologies de l'information de l'Etat.

²⁵ <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/authorities-verification?lg=ro>

²⁶ Fiecare stat membru verifică declarațiile de susținere depuse, în conformitate cu articolul 8 din regulament.

În general, aproape 90 % din declarațiile de susținere colectate pentru toate aceste trei inițiative au fost considerate valabile de către autoritățile competente. S-au constatat rezultate similare atât pentru declarațiile de susținere colectate pe suport de hârtie, cât și pentru cele colectate prin intermediul unui sistem de colectare online.

Pentru toate cele trei inițiative, majoritatea autorităților au validat peste 80 % din declarațiile de susținere, o singură autoritate obținând rezultate sub 60 %.

S-a efectuat o verificare prin sondaj în 17 state membre (dintre care patru au verificat numai declarațiile de susținere colectate pe suport de hârtie și unul numai declarațiile de susținere colectate online). Nu s-au constatat diferențe semnificative între rezultatele obținute de statele membre în urma verificării prin sondaj și cele obținute prin verificarea tuturor declarațiilor de susținere.

Pentru a oferi statelor membre asistență în procesul de verificare, Comisia a dezvoltat un instrument de validare în cadrul programului ISA²⁷. Acesta a fost elaborat pe baza unui instrument existent care a fost dezvoltat deja de BSI, autoritatea germană competentă. Până acum, numai câteva state membre au utilizat acest instrument.

e. Prezentarea și examinarea inițiativelor care au strâns numărul necesar de declarații de susținere

Prin intermediul primei inițiative, „Right2Water”, care a fost prezentată Comisiei la 20 decembrie 2013, se solicita să se *„propună o legislație de implementare a dreptului omului la apă și salubritate, după cum este recunoscut de Organizația Națiunilor Unite, și de promovare a asigurării cu apă și salubritate ca servicii publice de bază pentru toți”*.

În conformitate cu Regulamentul privind ICE, organizatorii acestei inițiative au fost primiți de către vicepreședintele Comisiei responsabil de relațiile interinstituționale, precum și de reprezentanți ai direcțiilor generale relevante, la 17 februarie 2014. O audiere publică a avut loc la Parlamentul European în aceeași zi.

Răspunsul Comisiei a fost adoptat la 19 martie 2014. Comisia dă curs cererilor formulate în ceea ce privește aspectele pentru care are competența de a acționa în temeiul tratatelor și pentru care au fost respectate principiile subsidiarității și proporționalității. Pentru a da curs inițiativei „Right2Water”, Comisia s-a angajat să întreprindă o serie de acțiuni, care sunt puse în aplicare treptat²⁸.

²⁷ <https://joinup.ec.europa.eu/software/vteci/description>

²⁸ Pentru mai multe informații, puteți consulta site-ul:
http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/followup_actions/citizens_initiative_ro.htm

Prin cea de a doua inițiativă, „Unul dintre noi”, se solicita ca UE „să pună capăt finanțării activităților care implică distrugerea embrionilor umani, în special în domeniul cercetării, al ajutorului pentru dezvoltare și al sănătății publice”.

Această inițiativă a fost prezentată Comisiei la 28 februarie 2014. La 9 aprilie 2014, organizatorii au fost primiți de către comisarul pentru cercetare, știință și inovare, precum și de reprezentanți ai direcțiilor generale relevante. Audierea publică la Parlamentul European a avut loc la 10 aprilie 2014.

La 28 mai 2014, Comisia a adoptat o comunicare prin care a explicat că nu intenționează să prezinte o propunere legislativă, întrucât cadrul juridic al UE în vigoare, care au fost adoptat recent de Parlamentul European și de Consiliu, a fost considerat adecvat.

Prin cea de a treia inițiativă, „Stop vivisection”, se solicită Comisiei „să abroge Directiva 2010/63/UE privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice și să prezinte o nouă propunere care să elimine experimentele pe animale și să le înlocuiască cu folosirea obligatorie - în cadrul cercetării biomedicale și toxicologice - a datelor cu relevanță directă pentru specia umană”.

Această inițiativă a fost prezentată la 3 martie 2015 și se așteaptă un răspuns din partea Comisiei până la 3 iunie 2015.

Numărul și repartizarea semnatarilor

„Right2Water”:

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT
40549	1406	7575	0*	1236455	516	2513	33220	58051	0*	0	65223	2924	393	13252
LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Total	
5566	18245	1635	21469	57643	3962	13964	3176	17546	20988	14589	11579	7104	1659543	

* Certificate primite după termenul de prezentare. DK: 3495 FR: 17247

În verde: țările în care pragul a fost atins (13)

„Unul dintre noi”:

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT
5478	906	11468	7563	137874	2417	6679	52977	144827	83503	12778	623947	6407	9132	11646
LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Total	
5469	45933	23017	27271	24973	235964	65564	110405	3481	31951	1230	2468	26298	1721626	

În verde: țările în care pragul a fost atins (18)

„Stop vivisection”:

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT
0	12598	4075	4610	164304	2502	3333	1952	47194	61818	0	690325	533	3167	4737
LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Total	
1291	26948	1662	9909	9208	38824	11305	1645	19507	12055	12495	7661	19472	1173130	

În verde: țările în care pragul a fost atins (9)

Distribuția semnatarilor arată că organizatorii au preferat să se concentreze pe anumite state membre (în special, Germania, în cazul inițiativei „Right2Water”, și Italia, în cazul inițiativelor „Unul dintre noi” și „Stop vivisection”) pentru a îndeplini obiectivul de colectare a unui milion de semnatori, asigurându-se, în același timp, că pragul a fost atins în șapte state membre. Din experiența de până acum reiese că organizarea unor campanii cu aceeași intensitate în toate statele membre ale UE reprezintă o provocare deosebită pentru organizatorii ICE.

Prezentarea către Comisie

Regulamentul nu impune organizatorilor un termen pentru a-și prezenta inițiativele către Comisie după ce declarațiile de susținere au fost verificate de către autoritățile naționale competente. Ca urmare, în cazul unei inițiative, a trecut mai mult de un an de la sfârșitul perioadei de colectare până la prezentarea inițiativei.

Audieri publice la Parlamentul European

Pentru a asigura punerea în aplicare a articolului 11 din regulament și modalitățile procedurale necesare, Parlamentul European și-a modificat Regulamentul de procedură în 2012²⁹.

Parlamentul European a organizat, astfel, cele două audieri menționate anterior³⁰. Cu aceste ocazii, Comisia a fost reprezentată de vicepreședintele pentru relații interinstituționale (în

²⁹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20140701+RULE-211+DOC+XML+V0//RO&navigationBar=YES>

³⁰ <http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20140210IPR35552/html/The-'Right2Water'-campaign-EP-hearing-on-first-European-Citizens'-Initiative> și <http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20140407IPR42621/html/European-Parliament-hearing-on-%E2%80%9COne-of-Us%E2%80%9D-European-Citizens%E2%80%99-Initiative>

cazul inițiativei „Right2Water”) și de comisarul pentru cercetare, știință și inovare și de comisarul pentru dezvoltare (în cazul inițiativei „Unul dintre noi”).

f. Transparență: finanțarea

În conformitate cu regulamentul, organizatorii trebuie să furnizeze informații cu privire la toate sursele de finanțare care depășesc 500 EUR pe an și pe sponsor. Toate informațiile furnizate de către organizatori pot fi consultate în registrul ICE.

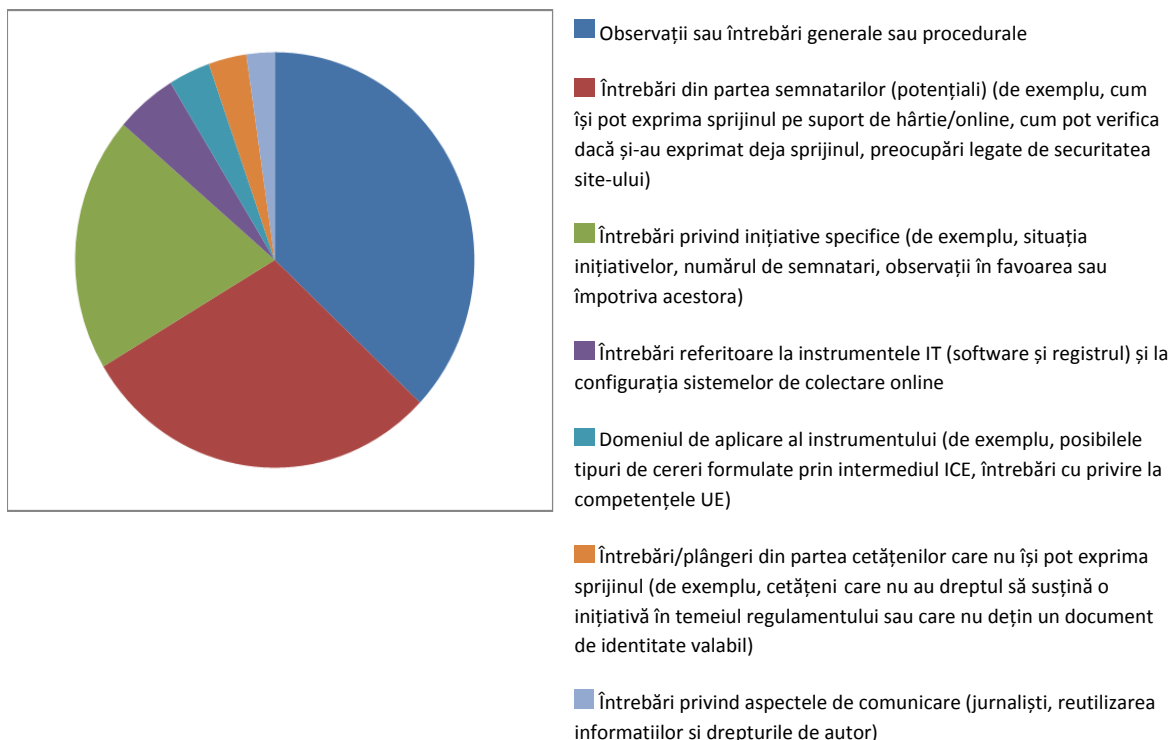
	Nicio sursă de finanțare	Finanțare și sprijin cu o valoare totală sub 10 000 EUR	Finanțare și sprijin cu o valoare totală peste 10 000 EUR
Numărul de inițiative	14	9	8

Cele trei inițiative care au strâns numărul necesar de semnături se numără printre cele opt inițiative cu privire la care organizatorii au declarat că au beneficiat de finanțare și sprijin cu o valoare totală de peste 10 000 EUR („Right2Water”: 140 000 EUR – „Unul dintre noi”: 159 219 EUR – „Stop vivisection”: 23 651 EUR).

g. Punctul de contact

În conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din regulament, Comisia a stabilit un punct de contact care să ofere informații și asistență, în cadrul centrului de contact Europe Direct. Acesta oferă răspunsuri, în toate limbile oficiale ale UE, la orice întrebări ale cetățenilor cu privire la regulile și procedurile aplicabile ICE. Din aprilie 2012, punctul de contact a răspuns la peste 1 080 de întrebări.

Cereri pe tipuri de întrebări

Prin intermediul acestui punct de contact, Comisia răspunde informal la întrebările adresate de organizatorii potențiali care doresc să știe dacă o eventuală inițiativă cetățenească poate fi înregistrată înainte ca o cerere de înregistrare să fie prezentată în mod oficial Comisiei de către organizatori. Din aprilie 2012, Comisia a răspuns la aproximativ 15 întrebări de acest tip. Răspunsurile respective au fost formulate fără a aduce atingere răspunsului oficial pe care l-ar putea formula Comisia în urma unei posibile cereri de înregistrare a unei propuneri de inițiativă cetățenească.

În plus față de serviciile furnizate de centrul de contact Europe Direct, serviciile Comisiei au oferit sprijin direct organizatorilor de inițiative. De îndată ce propunerea de inițiativă este înregistrată, organizatorii pot lua legătura direct cu serviciile Comisiei prin intermediul contului lor de organizator de pe site-ul internet al Comisiei (peste 85 de cereri au primit un răspuns din aprilie 2012) sau prin email (aproximativ 125 de cereri). De asemenea, a fost oferită asistență tehnică prin e-mail și prin intermediul platformei Joinup³¹ în ceea ce privește software-ul de colectare online al Comisiei și găzduirea sistemelor de colectare online (aproape 300 de cereri). Ori de câte ori a fost necesar, s-a acordat sprijin și în cadrul unor reuniuni speciale, prin telefon sau prin videoconferință.

³¹ <https://joinup.ec.europa.eu/software/ocs/home>

4. EVALUAREA PUNERII ÎN APLICARE

Comisia consideră că ICE a fost pusă în aplicare pe deplin.

Faptul că două inițiative au reușit să parcurgă întregul ciclu de viață al ICE, de la etapa de înregistrare la colectarea cu succes a declarațiilor de sprijin necesare și la primirea unui răspuns oficial din partea Comisiei, faptul că se așteaptă răspunsul oficial pentru cea de a treia inițiativă și că sunt în desfășurare acțiunile care dau curs inițiativei „Right2Water” confirmă că există procedurile și mecanismele necesare care garantează că ICE este operațională.

În același timp, Comisia este conștientă că mai pot fi aduse și alte îmbunătățiri. În ultimii trei ani, părțile interesate au identificat o serie de provocări în ceea ce privește acest nou cadru instituțional și legislativ, care variază de la aspecte mai degrabă tehnice sau logistice la aspectele cu un caracter politic mai pronunțat. Comisia ar dori să evidențieze, în special, următoarele provocări³²:

- Lipsa personalității juridice a comitetelor cetățenilor: mai multe comitete și-au exprimat preocupările legate de răspundere și de obstacole, de exemplu în ceea ce privește strângerea de fonduri și gestionarea protecției datelor, în special având în vedere faptul că membrii acestora își au reședința în cel puțin șapte țări diferite.
- Înregistrarea: este în continuare o provocare majoră pentru organizatori întrucât un număr important de propuneri de ICE sunt în mod vădit în afara sferei de competență a Comisiei.
- Cerințele pentru semnatori: diferențele în ceea ce privește condițiile și datele cu caracter personal solicitate semnatarilor de diferitele state membre reprezintă în continuare un motiv de îngrijorare, în special atunci când cetățenii sunt privați, din această cauză, de dreptul de a susține o inițiativă. Comisia salută abordarea constructivă a statelor membre care au răspuns deja pozitiv la solicitările Comisiei de uniformizare și simplificare a cerințelor (privind datele), dar este nevoie de eforturi suplimentare pentru ca ICE să devină un instrument mai accesibil.
- Calendarul ciclului de viață al ICE: organizatorii au precizat că timpul necesar pentru a-și crea propriul sistem de colectare online face ca aceștia să dispună, în cele mai multe cazuri, de mai puțin de 12 luni pentru colectarea semnăturilor; această situație ar trebui remediată. Lipsa unui termen specific pentru prezentarea către Comisie a unei

³² Problemele sunt enumerate în ordinea urmată în capitolul 2, care reflectă diferitele etape ale ciclului de viață al unei ICE.

inițiative care au strâns numărul necesar de semnături reprezintă, de asemenea, o potențială sursă de confuzie și de nesiguranță atât pentru instituții, cât și pentru public.

- Verificarea traducerilor propunerilor de inițiative de către organizatorii acestora s-a dovedit a fi un proces anevoios. Organizatorii au întâmpinat dificultăți pentru a asigura corectitudinea necesară a traducerilor lor, chiar și pe baza observațiilor primite din partea Comisiei cu privire la prima (primele) lor versiune (versiuni).
- În ceea ce privește colectarea de semnături online, oferta de găzduire a Comisiei a reușit să înlăture cel mai mare obstacol. Cu toate acestea, părțile interesate critică în continuare complexitatea actualei proceduri de certificare și nu sunt pe deplin mulțumite de caracteristicile oferite de software-ul Comisiei. În plus, Comisia o oferit găzduire cu titlu temporar și excepțional, dat fiind că acest lucru nu era prevăzut în regulament. Autoritățile competente din mai multe state membre sunt nemulțumite de posibilitatea oferită organizatorilor de a solicita certificarea sistemului înainte de înregistrarea propunerii de inițiativă în registrul Comisiei. Două sisteme au fost certificate, dar nu au fost niciodată utilizate întrucât inițiativele corespunzătoare nu au putut fi înregistrate de către Comisie.

În lumina celor de mai sus, Comisia a comandat recent un studiu privind impactul tehnologiei informației și a comunicațiilor (TIC) în contextul ICE³³, care va contribui la procesul de reflecție cu privire la colectarea online.

- Cu ocazia celor două audieri publice organizate la Parlamentul European, în afara de organizatorii ICE, nu au fost invitate și alte părți interesate sau alți experți.

Ar trebui să se încerce organizarea audierilor publice în așa fel încât să se asigure participarea părților interesate care reprezintă diferite puncte de vedere și perspective. Acest lucru este cu atât mai important având în vedere că perioada de 3 luni prevăzută de Regulamentul privind ICE pentru pregătirea răspunsului Comisiei la o inițiativă care a strâns numărul necesar de semnături este extrem de scurtă și nu lasă suficient timp pentru organizarea unei proceduri oficiale de consultare a părților interesate.

- Unii organizatori de ICE (și alte părți interesate) consideră că dialogul și interacțiunea cu Comisia sunt insuficiente în diferitele etape ale ciclului de viață al unei ICE și, mai ales, după adoptarea comunicării Comisiei privind inițiativa cetățenească. Aceștia și-ar dori ca procesul de analizare a inițiativelor și de luare a unor măsuri care dau curs acestora să fie mai structurat, precum și să fie mai implicați în acest proces.

³³ Studiul este realizat cu sprijinul programului ISA.

5. CONCLUZII

Este încă prea devreme pentru a evalua impactul pe termen lung al ICE asupra procesului legislativ și instituțional al UE. Comisia se angajează să continue monitorizarea și discutarea unei serii de probleme legate de ICE, în special cele identificate mai sus, în strânsă cooperare și coordonare cu diferitele părți implicate și instituții, în vederea îmbunătățirii acestui instrument.

În această privință, Comisia a luat notă cu interes de studiul realizat de Parlamentul European³⁴, de concluziile anchetei efectuate de Ombudsmanul European din propria inițiativă³⁵ și de rezultatul „Zilelor inițiativei cetățenești europene”, organizate în fiecare an, din 2012, de Comitetul Economic și Social European și de câțiva parteneri din societatea civilă³⁶.

Cu toate că rezultatul studiului Comisiei cu privire la colectarea online, aflat în curs de realizare, va ghida în continuare poziția Comisiei cu privire la acest aspect important, Comisia va continua să ofere organizatorilor serviciile sale excepționale de găzduire cu titlu gratuit, atât timp cât va fi nevoie.

Aceste procese diferite au contribuit și vor continua să contribuie la procesul de reflecție cu privire la ICE care se desfășoară în prezent în cadrul instituțiilor. Comisia așteaptă cu interes să se angajeze în discuții mai aprofundate cu legiuitorul și să primească raportul din proprie inițiativă al Parlamentului European, care va ține seama de discuțiile din cadrul audierii publice cu privire la ICE organizate în comun de Comisia pentru afaceri constituționale și de Comisia pentru petiții în februarie 2015.

³⁴ „ECI - First Lessons of Implementation” („ICE - primele lecții de punere în aplicare”), a se vedea: [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU\(2014\)509982](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU(2014)509982)

³⁵ OI/9/2013/TN

³⁶ <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-eci-day-2014>